5-a Jaro. N-o 216 APERAS SEMAJNE 22. Novembro 1928

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanti | SIDEJO de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e | ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

KAPITALISMO SUPER AFRIKO

En la socialista laboristaro, precipe en ĝia komunista parto, oni ofte opinias, ke la nuntempan ekprosperon de l' kapitalismo post mallonga tempo devus sekvi grandega krizo, kiu pereigus la kapitalisman konstruon. Tiu ĉi opinio estas apogata per la aserto: la merkatoj de l' tero estas disdividitaj inter la kapitalistoj, kaj tial precipe por la eŭropaj kapitalistoj de jaro al jaro iĝos pli malfacile, eltrovi novajn merkatojn.

Ŝajnas al mi, ke la tempo ankoraŭ tute ne venis, kiam ni povos paroli pri elĉerpiĝo de l' debit-eblecoj por la kapitalistoj; ĉar la faktoj parolas alian lingvon. Ĉi tiujn ni devas konsideri; nur sciante, kien la eŭropa kapitalismo nun turniĝas por krei firman bazon por krudmaterialoj kaj debito por sia kreskanta produktado, ekkonante, kial ĝi spite ĉiuj antaŭdiroj floras kaj prosperas, ni kapablos malhelpi la kapitalistan negocadon.

* * *

Pro la plifortiĝo de Usono, pro la revolucioj en Rusio kaj Azio kaj la kreskanta industriigo de l' kolonioj dum la milita kaj postmilita tempo, perdiĝis por la eŭropaj kapitalistoj grandaj merkatoj. Tial ili devas eltrovi novajn regionojn, kaj ni vidas, ke ilia intereso turniĝas pli forte al Afriko. Ĉi tie en la "malluma kontinento" montriĝas ankoraŭ ebleco, plej grandskale koloniigi. Kiun grandan prosperon tie la kapitalistoj povas atendi, indikas jenaj nombroj el la komerca bilanco de l' Sudafrika Unio. Laŭ milionoj da germ. mk. sumiĝis

	1922	1925
la eksporto de l' agrikulturo	je ĉ. 360	ĉ. 560
la eksporto de l' minejoj	„ „ 700	„ 880[1]

[1] "Geopolitiko", jan. 1928.

Klare evidentiĝas el tiuj ĉi ciferoj la prospero de l' agrikulturo, laŭ kompetentula raporto tipa por tiu lando. Tial la Unio povas esti bona kliento de Eŭropo. Nova kapitalista regno naskiĝas ĉi tie en Afriko, kaj la eŭropa koloniigado celas certigi al si la hegemonion super tiu regno. Ankoraŭ gvidas Britio. Sed ankaŭ la germana kapitalismo ne volas resti malantaŭe: "Se la Ligo de Nacioj havus valoron por ni, unuavice la eŭropa solidareco devus esti akcentata en koloniaj demandoj[1]."

* * *

Kio okazas nuntempe en la afrika teritorio sude de l' Saharo, kiu ĉefe interesas la eŭropajn koloniigantojn? Por kio oni postulas la "eŭropan solidarecon"? "En Kenia (Orient-Afriko) la brita registaro per senindulga elloĝigo de l' indiĝenoj liberigis grundon por koheraj anglaj kolonioj[2]."

Britio do rabis al la negroj ilian grundon kaj kreis per tio la eblon por koloniigo de l' tero per blankuloj, la eblon por grandaj kapitalfondoj kaj debito de industriaĵoj. Por ke la blankaj entreprenistoj ne estu embarasataj, ne ricevi dunglaboristojn pro la senhonte malaltaj salajroj, la angla registaro devigas la sengrundajn negrojn restadi. La angla kiel ankaŭ la sudafrika unia registaroj malhelpas per ruze elpensitaj impostoj kaj pasport-kondiĉoj formigron de l' sengrundaj negroj en liberan teron aŭ en regionojn, kie ili estas pli bone pagataj kaj traktataj[3]. Tiel la sklavlaboro estas konservata per eŭropaj registaroj. Tiu ĉi maniero eltrovi novajn merkatojn jam estas elprovita

[1] Ibid. [2] Ibid.
[3] SAT-Informservo, 9. 5. 28.

de jarcentoj kaj, kiel ni vidas, hodiaŭ ankoraŭ, malgraŭ Ligo de Nacioj, multe aplikata. Se iu protestas dirante, ke la negroj ankaŭ estas homoj, oni kutime ricevas la respondon: La negroj estas tiel mallaboremaj, ke ili malkapablas memstare labori kaj devus pli vere esti dankemaj pro la eŭroa prizorgo.

Sed ne ĉie en Afriko tiu ĉi maniero de merkat-kreado estas la plej profita. Ekzistas vastaj teritorioj (ekz. en Okcidenta Afriko) ne uzeblaj por blankula koloniigo, sed estas krudmaterialaj regionoj unuarangaj. Tie oni forgesas la frazojn pri mallaboremaj negroj nekapablaj memstare labori. Male, ni vidas, kiel la kapitalistoj eĉ klopodas lernigi al la negroj bonajn mastrummetodojn; ĉar en tiuj teritorioj la negroj estas posedantoj de l' grundo. Ili laboras kiel memstaraj farmistoj kaj estas tre ŝatataj de l' eŭropaj kapitalistoj kiel aĉetantoj de industriproduktoj. La angla bicikla industrio scias laŭdi la aĉetemon de l' okcident-afrikaj liberaj negro-farmistoj.

Tiel per diversa maniero tiu ĉi grandega teritorio estas ekonomie prilaborata sub gvidado de eŭropaj kapitalistoj.

* * *

Sed kion la negroj mem diras pri tia traktado? Pasis la tempo de l' dormegado de tiu raso. La plej bonaj kaj energiaj inter la negroj komencas postuli sian rajton de l' blanka reganto. Al la senhonte malaltega salajrado kaj la politika kaj jura subpremo en Sudafriko la negroj en la lastaj jaroj respondas ĉiam pli forte per sindikata unuiĝo. Ilia sindikato ŝajne akiris jam atentindan influon; ĉar kapitalista gvidanto el Natal diras: "Miaopinie venos la tempo, kiam ni (la blankaj entreprenistoj)

Kiel oni al lernantoj enplantas la naciisman religion

(El gimnazio en Germanio)

Oni legas francan libron nacian. Ĝi temas pri maljuna franco, kiu mortas pro apopleksio, ĉar Francio estis venkata de la prusoj (1870/71). La instruisto klarigas: "Ni sciiĝis per tiu legaĵo, ke la plej alta vivcelo de franco estas la servo por la patrio. Ni renkontis ĉiam la vortojn: gloro, triumfo, honoro, venko de la patrio. Per tio ni ekkonas la francan animon, kiu treege diferencas de la animo germana. Plej signife mi esprimas la karakteron de tiuj popoloj per ĉi tiu frazo: la franco sentas pro ekstera stimulo, la germano kontraŭe sentas pro ideaj kaŭzoj, devenantaj el la interno de lia animo. La franco estas materialisto kaj la germano estas idealisto. La abismo inter ambaŭ popoloj estas tiom granda, ke ne estas eble transpontigi ĝin. Ankaŭ ne per la socialismo. Pruvo estas, ke la francaj socialistoj pensas unue por sia patrio, nur poste pri ĉio alia, sed la germanaj socialistoj, kun siaj mondampleksantaj ideoj, pensas nur pri sia idealo. La germanaro estas la popolo de l'idealistoj kaj favorata de dio. Tial ankaŭ ĉiuj grandaj homoj de l' mondo estas nur germanoj. La germana idealo estas tiom granda kaj nobla, ke ĝi valoras eĉ esti enkondukata per devigo ĉe ĉiuj ceteraj popoloj de la tero."

Ne necesas multon aldoni: Kvankam eĉ inter la burĝa lernantaro ne ĉiuj kredis tiun mutigan babilaĉon, la plejparto konsumis kredeme tiun ĉi koton kun ĝuo. Kaj kiam la instruisto alian tagon demandis: "Kio malebligas interligon de francoj kaj germanoj?" burĝa lernanto (16j.) komencis ripeti: "... Kaj la germana idealo estas tiom valora, ke ĝi estu enkondukota per armilpotenco tutmonde."

Aŭdita de SAT- kaj gimnaziano K. Maŭric.

---

devos lukti pro nia pozicio en tiu ĉi lando, kiam la aferoj devos esti decidataj per la perforto, kaj kiam ni, se ni volas resti, devas forpeli ilin (la kolorulojn) ... Estas konsiderinda ribelemo en Natal[1]."

Helpi al la afrikaj K-doj estas nia devo. Parton de la helpo ni povas plenumi, postulante, ke la sindikatoj de negroj trovu aktivan subtenon de l' Sindikataj Internacioj. La plenumo de tiu ĉi tasko signifus seriozan paŝon al efektivigo de l' devizo: "Proletoj de la mondo, unuiĝu!"

E. Graupe (en ISK, nov. 1928).
Elgermanigita.

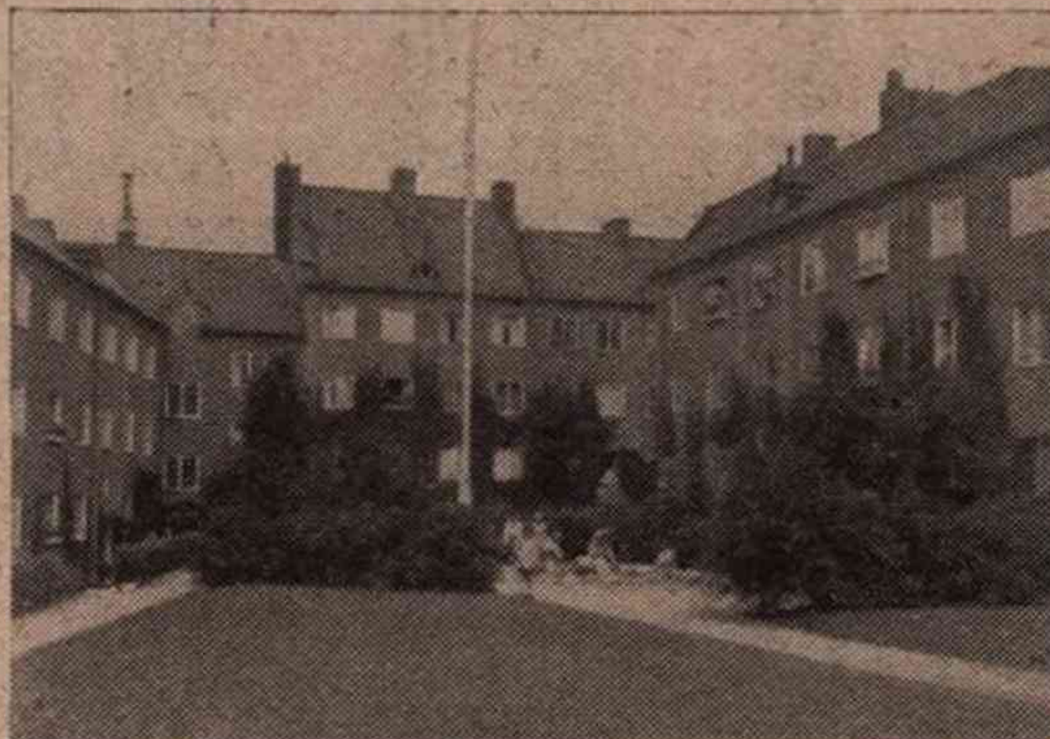
[1] Menĉeste Gadjn Uikle (angle: Manchester Guardian Weekly), 2. 3. 28.

Iom pri la kooperativa movado en Svedio

(Daŭrigo)

Kooperativaj loĝejoj

Dum la milito mankis al la sveda popolo preskaŭ ĉio. La fiprofitantoj plialtigis la prezojn, la varoj foriĝis el la foiro, ĉar la ŝtato decidis disdividon laŭbezone de la malmultaj manĝaĵoj. Same rilate al la loĝejoj. La popolo kreskis nombre, sed la novproduktado de loĝejoj haltis; tial estis granda manko da loĝejoj, kio siavice ankaŭ nature okazigis altan plikarigon de la jam ekzistantaj loĝejoj. Kaj ĉar la ĉefurbo jam de longa tempo havas preskaŭ la unuan vicon el ĉiuj urboj en la tuta mondo rilate al altaj luprezoj, la situacio tiutempe estis neeltenebla. Por havi loĝejon, la homoj pagis preskaŭ ĉiun postulatan prezon. Por la plej malriĉaj estis konstruataj de la komunumoj, en Stokholmo kaj en aliaj urboj de la lando, provizoraj loĝejoj, kies luprezoj tamen pro la altaj konstrukostoj estiĝis sufiĉe altaj.

La interno de kvartalo, kiun posedas la koop. societo

Kelkaj el la kooperative interesataj tiam organizis konstrusocieton kooperativan. Interalie nia K-do, parlamentano Ernst Eriksson, estis unu el la pioniroj de tiu agado. La nomo de tiu ĉi societo estas Stockholms Kooperativa Bostadsförening u. p. a. (La kooperativa loĝeja societo de Stokholmo, sen persona respondeco.) La societo komencis sian agadon en 1917. Laŭ la statuto ĉiu membro devas enpagi minimume du cent kronojn por havi rajton partopreni la decidojn de la societo. Kiam li havos loĝejon en la domoj konstruitaj de la societo, li devas pagi la sumon de dek elcentoj de la kostoj de konstruo po hejtejo (ordinara maniero en Svedio ĉiam kalkuli la konstrukostojn laŭ hejtejo). De tempo al tempo la societo konstruas novajn domojn kaj ĉiam laŭ la samaj principoj. La membro, kiu havas loĝejon, devas ĉiujare pagi luprezon, kiu entenas amortizon, monon por ripara fondaĵo kaj la rentumon de la pruntoj. La eksteraj riparoj estas pagataj de la societo, sed la internajn riparojn la posedanto mem devas pagi. Tiel oni volas eviti, ke la pli malordema profitu je la pli ordema.

Estraro kaj administrado

Laŭ kooperativa principo ĉiu membro havas nur unu voĉon en la voĉdonado de la decidoj de l' societo. Ĉiujare estas elektata estraro el ses personoj de la societo mem kaj la sepa estas elektata de la urba konsilantaro. Por kontrolo de la faroj de l' estraro ekzistas konfida konsilantaro konsistanta el 9—15 anoj, elektataj por du jaroj. La konfida konsilantaro havas konsilan karakteron rilate al aĉeto kaj vendo de domoj, pritraktas pli gravajn konstruajn demandojn, starigas bazon por la kontraktoj, la luo kaj la administrado de la domoj, starigas la labororordon de la estraro kaj faras proponojn por la jara bilanco. Krom tio la konsilantaro faras sugestojn pri aferoj, pri kiuj nur la jarkunveno decidu. El la konfida konsilantaro unu estas elektata de la urba konsilantaro kaj la aliaj de la societo dum jarkunveno.

Kiel mi supre menciis, la membroj-posedantoj de la loĝejoj devas fariĝante membroj tuj pagi 10 elcentojn de la konstrukosto de sia loĝejo. 60 elcentoj de la sumo de l' tuta kosto por la domo restas firma prunto, kaj la ceteraj 30 elcentoj estas amortizataj en tridek jaroj, post kiam la luprezoj malaltiĝas. La luoj do rentumas la firman prunton laŭ kuranta rento. Tamen la posedanto de loĝejo ricevas ĉiujare 5 elcentojn de la sumo pagita rentume. La amortizan prunton prizorgas ĉiu domo, kiel ankaŭ la riparojn eksterajn.

John Johansson.

LA SENLABORULA KLUBO EN BARNSLI

La urbo Barnsli (angle: Barnsley) estas la ĉefurbo de Suda Jorkŝir, karbindustria distrikto. Oni facile komprenas, ke tie ekzistas multaj senlaboruloj. Tial oni starigis antaŭ sep jaroj branĉon de la Nacia Senlaborula Movado. La socialista urbmagistrato senpage luis al la organizo halon por esti uzata de la membroj kiel klubo. Dum la vintraj monatoj kaj pluvegoj tiu ĉi donaco estas vera beno. Kontraŭ kotizo de unu penco semajne oni rajtas uzi la ĉambron: 1. por renkontiĝi, kunsidi, interbabili kaj aŭskulti paroladojn de konataj oratoroj, 2. rifuĝi kontraŭ malbela vetero, varmigi sin ĉe instalitaj fornoj, pasigi la tempon per ŝak- kaj damludoj ktp., 3. ricevi konsilon de kompetentuloj pri senlaborul-subvencio kaj aliaj aferoj. Ricevi helpon por apelacii kontraŭ decidoj de la senlaborula ĉefministro k. a.

La klubo ankaŭ aranĝas kaj zorgas pri tranoktejoj por multaj senlaborulmarŝantoj, kiuj aŭ individue aŭ grupe trapasas la landon, serĉante laboron. La Nacia Senlaborula Movado jam, per helpo de kelkaj lokaj organizoj, aranĝis kelkajn protest-marŝojn el la tuta lando ĝis Londono.

La muroj de la halo estas plenaj je devizoj kiel jenaj: La senlaboruloj estas viktimoj de l' kapitalismo. Konservu vian laboristklasan vidpunkton. Nia nura krimo — malriĉeco. Estas sufiĉe por ĉ i u. Kie estas mia porcio? — Super la kamenbreto troviĝas granda afiŝo: "Se vi iam ajn estis "ulceraĉulo" (t. e. strikrompanto), ne provu aliĝi. Ni nepre ne helpos vin." Sur la membrokarto estas indikitaj multaj rimedoj por forigi la senlaborecon. Multaj el ili estas nur lokaj rimedoj, sed oni trovas ankaŭ jenan proponon: "Restarigo de diplomataj rilatoj kun Sovetio kaj financa helpo per longtempaj kreditoj."

L. B., Leeds (8048).

EL LA SENDEPENDA ĈEĤOSLOVAKIO

Ofte oni povas aŭdi aŭ legi, ke libereco de popolo signifas ĝian sendependecon de l' regado de alia ŝtato. Ĉeĥoslovakio ankaŭ akiris la sendependecon kaj havas sian propran regnon. La 28. oktobro oni festis la dekjaran jubileon de tiu sendependeco. Estas klare, ke tiajn tagojn eluzas la burĝa ŝtato, por festi kun plej granda pompo kaj por sia nacieca profito.

Jam la 27-an aspektis ĉio, kvazaŭ ni jam vivus en plej agrabla kaj luksa tempo. Karbminejoj, fabrikoj, vendejaj fenestroj kaj diversaj domoj estis ornamitaj per naciaj koloroj, portretoj de l' prezidanto, lumigitaj per lampoj kaj kandeloj, kiujn eĉ kelkaj entreprenistoj disdonis al siaj favoratoj. Vespere kunvenis amasoj antaŭ urbdomoj aŭ difinitaj lokoj, kiuj kun torĉoj, muziko kaj plej granda pompo tramarŝis la stratojn.

La jubilean tagon, la 28-an, ĉio ankoraŭ pli sonoris, kaj nacia furiozeco estis ankoraŭ pli videbla. En kelkaj urboj oni eĉ decidis konstruigi monumentojn por gloro de l' ĉeĥa popolo kaj ĝia prezidanto. La naciistaj oratoroj plenbuŝege kriegis al amasoj, kiel oni devis militi por tiu ĉi sendependeco, por liberigo de l' popolo kaj akiro de ĝiaj demokrataj rajtoj. "Ni devas ami ĝin kaj ĉiam esti pretaj ĝin defendi kontraŭ malamikoj ..." La francaj, italaj kaj rusaj armeanoj[1] kun medaloj sur brusto montriĝis ĉe monumento, kvazaŭ ili estus "heroo]" de tiu ĉi "patrio". Dum ludo de l' himno ĉiu devis resti senĉapela. Nenion alian oni povis vidi nek aŭdi, krom venenon kontraŭ ĉia klasa progreso. Tamen ni devas miri, vidante, ke eĉ laboristoj marŝas en tiu ĉi ceremonia manifestacio. Tio okazas samtempe, kiam laboristoj nun en diversaj regionoj protestas per gazetaro por plialtigo de salajroj, komuna asekuro pro maljuneco ktp., kaj registaro kaj entreprenistoj rifuzas plenumi tiun justan postulon! Kompreneble, la registaraj servistoj faris ĉion eblan kaj promesadis "pirojn sur saliko" por kunvenigi kiel eble plej da kredemuloj; ĉar por klaskonsciaj laboristoj vere ne signifas liberecon, mortaĉi pro mizero aŭ pro plej furioza ekspluato de ĉiuj fortoj en hodiaŭa burĝa sistemo kaj — sendependa ŝtato.

SAT-ano 8139.

[1] Ĉeĥaj soldatoj, kiuj servis dum la mondmilito ĉe tiuj nacioj kaj havis jam siajn apartajn armeojn.

Faktoj sen komentoj

Memmortigoj kaj akcidentoj

El raporto de Sav-asocio en Budapeŝto ni sciiĝas, ke nur en unu monato (aŭgusto) okazis 642 laboristaj akcidentoj. En Budapeŝto la ĝenerala taga nombro atingas 21, t. e. jare 8000. La policaj protokoloj preskaŭ ĉiam notas: "La akcidento okazis pro la malzorgo de l' laboristo". Trafik-akcidentoj estis 217 dum la sama monato (3 mortintoj). Rilate al la nombro de loĝantaro tio estas alta cifero. 151 memmortigoj okazis dum aŭgusto (inter ili "sukcesaj", t. e. mortigaj — 21). Tio signifas, ke en Budapeŝto provas sin mortigi ĉiutage 5 personoj. Antaŭ nelonge aperis ordono de l' ministro por internaj aferoj, laŭ kiu la ĵurnaloj ne plu rajtas ricevi oficialan sciigon de polico, hospitaloj aŭ Sav-asocio pri memmortigoj, ĉar "la kaŭzoj de memmortigo estas la imitemo de la homoj"!

SAT-ano 343.

La Nacia Federacio Civitana en Usono

estas stranga elkreskaĵo de industria malvolviĝo en Usono. Ĝia membraro konsistas el korporaciaj kaj trustaj eminentuloj kaj laboristaj gvidantoj. Ekzemple, Mateo Woll, vicprezidanto de Amerika Federacio de Laboristaro, estas samtempe la nuna prezidanto de la Nacia Federacio Civitana. Ĉe ĝia lasta kunsido Woll proponis, ke oni akiru definitivan faktaron pri la grandeco kaj kvalito de "komunista propagando[1]" kiu "havas kiel celon la taskon renversi nian registaron". Sekve de tio komitato estis elektata sub titolo "Departemento por Renversa Movado". La taskon elekti tiun komitaton kompleze prenis sur sin s-ro Samuelo Mc. Roberts, prezidanto de la Ĉetem & Feniks (angle: Chatham & Phenix) Nacia Banko kaj Trust-kompanio — li ankaŭ estas la kasisto de l' Nacia Federacio Civitana. Woll prezentis sian proponon je la fino de longdaŭra parolado, en kiu li emfazis la kredon de aliaj parolintoj, ke Usono, kaj precipe la laborista movado en ĉi tiu lando, estas minacataj de taktiko, kiu estas gvidata el Moskvo. Ĉiuj parolintoj ĉe la kunveno esprimis sin kontraŭ agnosko[1] de l' sovetia registaro flanke de l' usona registaro.

G. Saville (1092).

[1] Per la esprimoj "komunista" kaj "anarkosindikatista" en Usono oni nomas ĉiujn personojn aŭ organizojn, kiuj supozeble, planas la renverson de l' nuna registaro (oni ne nur nomas difinitajn partiojn aŭ sindikatojn tiel).

[1] Rekono.

Vero

En Oriento la nomo de Lenin fariĝis legenda. Kun la nomo de Lenin oni kantas popolajn kantojn. Jen citaĵo el tiuj kantoj. Ĝin kantas du kantistoj. Unu demandas, la alia respondas.

— Ĉu vero, ke ni, malriĉuloj, estis en mallumo? — Vero.

— Ĉu vero, ke por ni okazis sunleviĝo? — Vero.

— Ĉu vero, ke ĉi tiun sunon oni nomas Lenin? — Vero.

— Ĉu vero, ke Lenin amas la malriĉulojn kaj donis al ni liberon kaj potencon? — Vero.

— Ĉu vero, ke la unuaj vortoj de Lenin estis: Panon kaj liberon?

— Vero. — Ĉu vero, ke Lenin neniam mortis kaj mortos? — Vero.

El rusa lingvo trad. M. Ĥrapirina.

EL LA HISTORIO DE L' SOCIALISMO

7. Ludovik Blan

Ludoviko Blan[1] estis jakobeno obeigema, arda kontraŭulo de l' individuismo, unu el la plej elokventaj ŝtatsocialistoj. Li resumas mem tiele sian socian idealon: "Mi volus — li diras — socian staton, en kiu dank' al komuna edukado, senpaga, deviga, ĉiuj civitanoj havus la eblon leviĝi tiel alte kiel eble, per la inteligento kaj per la koro; kie, sekve, estus sufokataj deorigine la malvirtoj, la krimoj kaj la mizeroj, kiuj estiĝas el nescio; kie la religio konsistus el filozofia kaj sincera aplikado de la leĝoj de l' evangelio; kie la regiono de l' industrio kaj de l' agrikulturo, anstataŭ prezenti la spektaklon de batalkampo kovrita de ruinoj kaj kadavroj, estus fruktigata de fratecaj asocioj interligitaj unu al la alia; kie la disdivido de l' laboro kaj de ĝiaj fruktoj estus bazita sur tiu principo, kiu hodiaŭ estas la fundamenta principo de l' familio: Al ĉiu laŭ siaj bezonoj, de ĉiu laŭ siaj kapabloj; kie la intereso de ĉiu unuopa, nedisigeble estus kunigita kun la intereso de ĉiuj; la konkuremo ĉesus esti afero de envio, de avido, de fiero kaj de malamo; kie la publikaj riĉaĵoj, kies blinda kaj ĥaosa konkurado haltigas la progreson, ricevus pro la harmonia kombino de ĉiuj kapabloj kaj ĉiuj fortoj nelimigitan pliarĝiĝon; kie ne rapidiĝus, por forkonsumi la substancon, tiu ĉi amaso da parazitaj agentoj, kiujn la disigo de l' interesoj kaj ilia antagonismo igas sole nun necesaj; kie la frateco interalproksimigo de l' individuoj, fine nebligus la militon kaj sukcesus nuligi la armeojn; kie la Ŝtato estus nur kolektiĝo de homoj sindonemaj kaj inteligentaj, libere elektitaj de siaj egaluloj por ludi rilate al la socio la rolon, kiun en la homa organismo ludas la kapo rilate al la korpo; kie la imposto nur estus ero da komuna profito aplikota por aferoj de ĝenerala utilo; kie je la malbonuloj, konsiderataj kiel malsanuloj, oni ne emus venĝi sin, sed prigardi ilin, malpli torturi ilin, ol kuraci; kie fine la civilizeco, kiu rebatus progresante la sovaĝajn estaĵojn, sukcesus mem detrui la mizeron, kaj kun la mizero ĉiujn malvirtojn, ĉiujn krimojn, ĉiujn malfeliĉojn, kies fonto ĝi estas."

Evidente laŭ tio L. Blan subtenas la tezon de l' ŝtatkomunismo. Sed laŭ siaj agoj kaj verkoj li aperas kiel evoluisma socialisto. Tamen, jakobeno laŭ temperamento, eduko kaj principo, li vidis konstante en la ŝtato la naturan tutecon, destinitan por detrui, per gradaj reformoj, la fatalajn rezultojn de l' senbrida individuismo. Tio lin igis malakcepti la doktrinon de l' libera kontrakto, kontraŭe al Prudon. Male, li konfirmas principe la rajton je laboro, kiu havas kiel necesan konsekvencon la organizon de l' laboro per la ŝtato. Rajto je laboro kaj organizo de l' laboro per la ŝtato estas la bazo de l' Blan-a ŝtatsocialismo. Per la proklamo de l' rajto je laboro kaj konforma organizo de l' nacia industrio li opinias povi rapide likvidi la privatan industrion kaj, sekve, la konkurencon. Por atingi tiun rezulton, oni komencus per nuligo laŭgrada de l' proletaro, pere de laboristaj asocioj subvenciotaj de l' ŝtato, kiu lasta garantius krome la renton de l' kapitaloj pruntitaj de la societanoj. En tiuj ĉi transiraj asocioj oni dispartigus la profitojn laŭ bazo de egaleco. Por garantii al tiuj laboristaj organizoj la rajton je laboro, la ŝtato devus reaĉeti senprokraste la fervojojn, la kanalojn, la minejojn kaj la privatajn grand-industriojn. La bankoj kaj asekuroj, ŝtatiĝintaj, donus senpage aŭ tre malkare siajn servojn. Oni tiel alproksimiĝus la definitivan staton, en kiu la asocioj, korporacioj, estus transformitaj en sociajn laborejojn; tiam la interŝanĝ-laborejoj perus kun siaj deponejoj, magazenoj, bazaroj, centrigite ĉiujn negocojn.

Tiun ĉi koncepton de L. Blan pri dispartigo transprenis Lasal, kaj ankaŭ Karl Marks estas inspirita de liaj ideoj. L. Blan kunligis kun granda erudicio kaj nedisputebla verkista talento la rigidecon de l' principo kaj nepran sincerecon.

[1] France: Louis Blanc (1811—1882).

TAGO EL MIA VIVO

Mi ĉiam intencas ellitiĝi je la 6-a horo, aŭ eĉ iom antaŭe, por ĝui la belan freŝan matenon, eble por promenadi ĝis Bulonja arbaro, ĉar mankas al mi aero kaj sporto, aŭ por skribi prokrastitajn leterojn. Mi ĉiam nur sukcesas ellitiĝi duonhoron aŭ eĉ kvaronhoron antaŭ la oka.

Ne pro trodormemo! Nur pro trolegado vespere, ĉar kiam mi renkontiĝas kun iu belega verko, ekzemple de Gorki aŭ de Panait Istrati, lastatempe, mi ne sukcesas saĝe "ĝis-revid-igi" je noktomezo tian vivantan K-don. Mi akompanas lin ĝis la lasta adiaŭo, kiu estas la fino de la libro. Sonas ofte la unua, ne malofte la tria aŭ kvara horo matene, kiam ni forkuras de nia interrenkonto, mi en la dormon, la verko en la neniecon de fermita libro.

"Dankon, grandanimaj verkistoj! Ĝis ripetota revido."

Time mi ekvekiĝas en plena suno: "Kioma horo?" Jam la sepa kaj duono! respondas mia edzino. Nur post dek minutoj mi kuraĝas ekskui mian dormomankan kapon. Nur post pluaj kvin minutoj mi turniĝas, decidas, decidegas, ekdecidas ellitiĝi.

Mi razas min kantetante, revetante pri leteroj, en kiuj mi triumfas pri ĉiuj diskutoj. Ĉu vi rimarkis, K-doj, ke oni redaktas kiel superhomo dum razado, revado, promenado. Sed kiam oni sidas, kun plumo en mano, antaŭ blanka, seka papero! Jen sidas lupo! ("Hic jacet lupus", diris la Romanoj, kiuj ankoraŭ ne parolis esperante.)

Piede mi venas de mia loĝejo en Monmartr' (fr.: Montmartre) al oficejo en centra Parizo, marŝante kvaronhoron. Sur trotuaro mi renkontas la "belulinojn", kiuj hieraŭ vespere sub elektrolumo tiom ĉarmis diverslandajn diboĉulojn. Nun, matene, ili lacaj, senkolorigitaj, trinkas antaŭ enlitiĝo, ĉar estas ankoraŭ tro frue, la lastan "koktejl"-on[1], apud laboristoj kaj oficistoj, kiuj trinkas laktkafon antaŭ eklaborado. (Tiom da drinkejoj en Monmartr', kiom da domoj apud la strato.) Tiuj "belulinoj" eble jam enlitiĝis, sed tio estis ilia laboro. Nun daŭros ĝis posttagmeze la ripozdormo kun la edzo, la korkarulo, tiu noblulo, kiu ne ŝatas labori, sed nur elegante okupiĝas pri ĉevalvetkuroj, aŭtomobil(ŝtel)ado, modoj, drinkado . . .

Sciu tion, K-doj! Fakte la romanaj apaŝoj de Parizo kun ponardo kaj tragika ĉapo, ne plu ekzistas. Ili fariĝis sinjoroj kun gantoj, silkĉemizoj, silkŝtrumpetoj. Ili ne plu ludas per mortigado pro gloro en malluma kvartalo. Kiam ili mortigas, ekzemple en unuaklasa vagono (ia kruelhazarda justeco kontraŭ riĉuloj), nur por bela gajno ili makulas siajn gantojn per sango. Sed kutime, ili atendas matene, en lito post nokta kartludado, la edzin-diboĉulinon, kiu gajnas per gestoj de amo la tutan monon por ambaŭ. Jen kion vizitas en Parizo ĉiulanda burĝaro.

Pri mia laboro mi nenion diru: kiel ĉiuj laborantoj en la mondo, kiel sciuro en kaĝo de turnrostilo, ni turnas ho-

[1] likvoro.

TRA ESPERANTIO

PRI LA SAT-VORTARO!

Jam delonge ni akiris la konvinkon, ke la esperantistaro nepre bezonas esperanto-esperantan vortaron. Sed ni povas hodiaŭ konfesi, ke ni ne estis sufiĉe optimsitaj: Jam ni ricevis mendojn por 945 pagitaj ekz-oj, kvankam la manuskriptoj por la unuaj literoj estis liverataj nur antaŭ kelkaj tagoj. Tio estas bona pruvo, ke SAT jam akiris ĉe la tuta esperantistaro reputacion de seriozeco kaj fidindeco.

Tia reputacio cetere estas plene pravigita; sed ni ne povas fari miraklojn kaj jam liveri la volumon al la mendintoj. Neniam ni diris, ke la verko estas tuj aperonta, sed nur, ke Kolektivo pretigas ĝin kaj ke oni povas esperi ties aperon en la jaro 1929.

Kiuj antaŭpagis, tiuj povas esti tute trankvilaj: ne nur per tio ili ebligis al SAT entrepreni la gravan aferon; sed eĉ ili ne malprofitos mone. Se ili bonvolas kompari la prezon de la 450-500-paĝa volumo kun tiu de aliaj verkoj eldonitaj ĉe neŭtralaj firmoj[1], ili konvinkiĝos, ke nia vortaro estas tre malmultekosta. Kiuj jam mendas, tiuj garantias al si posedon de valora verko por plej eble malalta prezo.

Ĉu ni povos teni tiun prezon longtempe post la apero de la verko? Ni ne scias. Almenaŭ estas tute certe, ke tiuj, kiuj jam antaŭpagas, ricevos la volumon por la nuna tre favora prezo: 6 mk. por broŝurita, 7 mk. por kartonita ekzemplero. Sekve ĉiu havas profiton jam nun mendi kaj antaŭpagi.

Direkcio de SAT.

[1] Ekzemple: romano 206-paĝa en malpli granda formato ĉe Hirt & Sohn kostas 6 mk.; sekve nia vortaro eldonita ĉe tiu firmo kostus pli ol **12** mk.

neste en ofico la teknikan radon, tutkore dezirante revolucion, post kiu pli bone ŝparata laboro fariĝos pli homutila. En mia oficejo de la 8½-a ĝis 12-a, posttagmeze de la 14-a ĝis 18-a horo ni laboras. Sabate posttagmeze ni libertempas. Multaj oficistoj nur eklaboras je la 9-a matene. Burĝaro ŝatas labori nur 7 horojn aŭ malpli, kriegante: "Laboristoj devas labori pli ol ok horojn, tiuj mallaboremuloj!" Do, ĉar ĝi laboras flank-flanke kun la oficistaro, la oficistoj laboris ĉiam pli mallonge, ol la laboristoj.

Tagmeze mi rapide manĝas hejme, en 20 minutoj. Tuj poste, mi skribas tiujn leterojn, kiuj jam longe ŝarĝis mian konsciencon. Tiam, mi povas laboradi por mi dum unu horo, certe la plej libera horo en mia tago. Estas malsanige, fari skriblaboron tuj post la manĝo. Sed mi devas savi kiom eble plej da minutoj. Kvaronhoron antaŭ la dua, al oficejo!

Vespere post laboro, post tuja manĝado inter 19-a kaj 20-a oni estas ofte laca. Tiam oni nur povas legi, sed ne skribi, ne lacige studi. Pro tio mi tiom dezirus ellitiĝi je la 6-a matene! Malfru-vespere necesas viziti esperantajn kunvenojn kaj aliajn. Venas ŝatataj amikoj. Babilado. Muzikado. Oscedado. Teatron ni ne vizitas trifoje dumjare, kiel tiom da parizanoj. Tro karaj por ni, la teatraĵoj estas malofte interesaj. Inter kinoj ni preskaŭ nur vizitadas prezentadojn de l' revolucia klubo "Amikoj de Spartako[1]", kie ni admiris ĉi-jare "Potjomkin", "La Patrino", "Fino de Peterburgo", kaj bonegajn scienc-naturajn filmojn.

Dum ni enlitiĝas inter 22-a horo kaj noktmezo kaj en lito legadas, reklamlumegoj de diboĉejoj dancigas multkolorajn lumojn sur la plafono, fiksaj lumoj de drinkejaj sojloj heligas nian ĉambron pli ol la plej hela lunbrilo. Bruego de luaŭtoj trumpetantaj per anaskrioj, bruego de riĉaj aŭtoj blekantaj kiel gigantaj ĉevaloj, sinsekve daŭras ĝis la kvina matene. Nuntempe, ĉiumatene je la kvina, ĝoja aŭtomobilulo alvokas amikojn aŭ amon, aŭ esprimas sian vivosenton per dekminuta klaksonado: "Ĥoĥohoĥoĥoĥo . . . Ĥoĥo . . . Ĥo." — Post la kvina, rekomenciĝas aŭtobustrafiko. Seneduka infano rajtus diri je noktomezo: "Mi ne volas enlitiĝi! Nur komenciĝas vivado en Monmartr'!" En tiu bruego, lumego, mi ripozas, tro longe legadas, malkviete ekdormas, intencante ellitiĝi je la sesa matene . . .

27. julio 1928. Parizano

[1] Nun malpermesitaj de la registaro, kvankam privataj.

9-a Kongreso de SAT en Leipzig (Germanio) 4.—10. aŭgusto 1929

1-a Komuniko

Kongreskomitato. Ĝi estas elektita en speciala kunsido de la Leipzigaj SAT-anoj kaj konsistas el jenaj K-doj: Bässler, Wendt (organizado); Kampfrad, Lerchner (financaj aferoj); Lämmerhirt, Richter (loĝeja, akcepta, koresponda aferoj).

Kongresaliĝoj. Per sama n-o de "S-ulo" ni dissendas aliĝilon. La dissendo jam nun okazas, por instigi plej multajn Gek-dojn aliĝi kaj laŭeble partopreni la kongreson. Detalojn legu sur la aliĝilo mem.

Kongreskotizo. Laŭkutime, ankaŭ por la 9-a Kongreso de SAT ni fiksis kongreskotizon en valoro de jara SAT-kotizo. Ni esperas, ke ĉ i u j SAT-anoj almenaŭ aliĝas la kongreson, kvankam ili eble ne ĉiuj sukcesos trafi Leipzigon.

Kongresejo. Ĉiuj kunsidoj kaj aranĝoj (escepte la fakkunsido de sportuloj kaj gimnastuloj, kiu okazos en la Laborista Gimnast- kaj Sport-Lernejo) estos en la popoldomo de Leipzig. La unuan tagon (dimanĉo) okazos granda Internacia Amaskunveno sub protekto de LEA por la germanlingvaj regionoj. Programdetaloj sekvos.

SAT-Konferenco. Konsiderinte la spertojn faritajn en Göteborg, la SAT-Konferenco okazos en komenco de la kongreso, do la 5-an de aŭgusto. Ĉiuj interesatoj jam nun faru certajn proponojn tiurilate al la Direkcio de SAT.

Informpetojn adresu al: K-do F. C. R i c h t e r, Lochmannstr. 2/3, Leipzig O 27, Germanio.

Atentu kaj legu la sekvantajn komunikojn de la K. K.!

Komuniko de la Direkcio

La VIII-a Kongreso de SAT ne renovigis la mandaton de la nuna Sennacieca Konsilantaro. Sekve devas okazi baloto pri nova S. K. (Pri la dato ni decidos baldaŭ.)

La membroj, kiuj emas fariĝi ano de tiu ĉi organo, jam povas deklari sian kandidatecon al la Sidejo de SAT, 23 rue Boyer, Paris XX.

Kompreneble la SAT-rondoj povas mem proponi kandidatojn; iel estas ja preferinde, ke la kandidatoj estu prezentataj de iu kolektivo. Sed en kelkaj sektoroj ne ekzistas SAT-rondoj, sekve la tieaj K-doj povas kandidati mem.

Rezultoj de la Ĝenerala Voĉdono
(1928)

La kontrolo de la voĉdoniloj okazis en la Administrejo en Leipzig la 6. nov. 1928. La nombradon plenumis K-doj Bauer (4660), Richter (125) kaj Lerchner (90). Voĉdonilojn resendis 1133 Gek-doj ĉe samdata membrostato de 6023 aktivaj membroj. La voĉoj disvidiĝas jene:

	Aprobis	Malaprobis	Senvaloraj	Sume
Propono I.	626	461	46	1133
„ II.	775	303	55	1133
„ III.	846	232	55	1133
„ IV.	1094	5	34	1133

Inter la senvaloraj estas entenataj ankaŭ tiuj voĉdoniloj, kiuj estas resenditaj, sed nenio signita.

Sekve la Sennacieca Konsilantaro de SAT nomiĝas de nun Generala Konsilantaro de SAT; la Ekzekutiva Komitato de SAT nomiĝas Plenumkomitato de SAT (PK) kaj la koncernaj artikoloj el nia Statuto tekstas jene: Art. 11 Generala Konsilantaro konsistas principe b) el samnombro da Vickonsilantoj, kies rolo estas, ĉiu en sia respektiva regiono, anstataŭ la Konsilanton, kiu ĉesas aŭ ne povas ofici. Laŭeble, la Konsilanto kaj la Vickonsilanto de ĉiu sektoro loĝu en sama urbo, almenaŭ en najbaraj urboj. Ĉiu Konsilanto kaj Vickonsilanto estas elektata de la tuta anaro. Art. 26: La Kongreso ekzamenas, aprobas aŭ malaprobas la moralan kaj financan raportojn oficialajn kaj, se eble, la jaran buĝeton prezentatajn de la Komitato je la nomo de la Konsilantaro. La raportoj laŭeble devas esti koncize aperigataj en la oficiala presorgano plejlaste je 30 tagoj antaŭ la Kongreso.

La Direkcio de SAT.

Persa lingvo kaj esperanto

Sekve de la letero de K-do Badiulla en n-o 210, kial perslingvanoj ne povas lerni esp-on, ni ricevis ĝis nun 6 respondojn, nome de K-doj Marin, S. K. Grenkamp (Parizo), 6727 (Portug.), K-dino Beiermann (Germ.), K-do 12 946, Palafrugell (Hisp.) kaj fine de s-ro Cart, Prezid. de l' Akademio. Pro manko de loko ni ne tute povas publikigi ilin, kvankam ili parte estas tre interesaj. K-do Revo opinias, ke persoj ne nur studas esp-on, sed ankaŭ aliajn lingvojn, en kiuj ili renkontas similajn malhelpojn (vortkunmetojn kun la silaboj: **kun** kaj **rid**). Alilingvanoj samrajte povus postuli la forigon de iuj esp. vortoj kaj eĉ de vortoj trovitaj en nacilingvoj fremdaj por ili. Same S. K. Grenkamp diras, ke persoj devas lerni neniun lingvon, renkontante en ĉiuj eŭropaj lingvoj dekkelkon da vortoj, komenciĝantaj per **kos** kaj **rid**. Se iu serĉas malmoralajojn, li ĉie trovas, eĉ studante la propran gepatran lingvon. K-do 6727 ankaŭ konstatas similajn malhelpojn por aliaj lingvoj, sed proponas kiel solvon uzi **ko** anst. **kun** (kiel en "kooperi") kaj **riri** anst. **ridi** (kiel en franca, port., hisp.). K-dino Beiermann venas al simila solvo kiel K-do 6727 kaj pensas, ke oni povus aldoni la novajn formojn proponitajn unuatempe inter krampoj, ĝis alkutimiĝo uzante ankoraŭ la malnovajn. K-do 12 946 citas kelkajn por hispanoj-katalunoj maldecajn vortojn en esp-o, sed opinias, ke oni neniam devas anstataŭigi ilin, kaj ke la mokemuloj pri tiaj vortoj estas nur malkleraj, tute ne instruitaj homoj. S-ro Cart atentigas, ke jam en pli fruaj tempoj la Lingva Komitato ricevis de alilingvanoj similajn plendojn, sed ke kompreneble ne estas eble pro tiaj plendoj aligi nian vortaron. Ankaŭ nia redakcia opinio estas, ke krei lingvon, en kiu ĉiuj vortradikoj plaĉas al ĉiu, estas praktike neebla, kaj ke sekve de K-do Badiulla dezirata solvo por la problemo fakte ne ekzistas. N. B.

Grava! KOMUNISTOJ! Urĝa!

La komunistaj esp-istoj, ĉeestintaj la 8. SAT-kongreson, decidis reorganizi nian frakcion. Sekve ni petas ĉiujn komunistajn esp-istojn en tuta mondo — escepte en Sovetio, Germanio, Aŭstrio kaj Svedio (la Gek-doj en tiuj landoj observu siajn partiajn presorganojn) — ke ili senprokraste sendu adresojn al: Komunisto[1] — Esperanto, Czermaks Garten 4, II, Leipzig C 1 (Germanio). Laŭeble akiru de via partia organizo legitimacion pri via partianeco, kiun vi kun esp-a traduko kunsendu. Pli detalajn informojn vi ricevos post alsendo de via adreso kaj legitimacio. La graveco de nia programo postulas vian senprokrastan agon.

La komisiito de l'kom. esp.-istoj en tuta mondo

[1] Gek-doj en blankaj landoj adresu eble: Esperanto-Fako, sed forlasu la vorton "komunisto".

Korekto: En n-o 214, pĝ. 44, 2-a kol., 13-a linio de supre, legu: kreskis (anst.: puŝis).

TRA LA MOVADO
(Kroniko)

BRITIO. Derby. Antaŭ nelonge la Derby-a Lab. grupo fondis klubon ĉe l' adr. "The Lord Nelson", Curzon Str., Derby, k la klubanoj (inter kiuj 4 SAT-anoj) bonvenigas vizitantojn ĉiujaŭde de 19.30—21.30 h. — **GERMANIO.** La LEA-grupo Hamburg-Altona vigle propagandas, pro tio ĝi estas gratulinda. Ĉu oni povas diri la samon pri la fakto, ke ŝajne ĝi ne sufiĉe taksas la gazeton de LEA? Ĝi ja eldonas mem esp.-lingvan hektografitan bultenon aboneblan eĉ eksterlande: La Akvobordano. El tiu bulteno ni ekscias, ke funkcias 1 ĝenerala kurso, 2 kursoj por "infanamikoj" en Eilbeck, kurso en sindikato de nutrajistoj k trinkajistoj, kurso por popolhejmjunularo en Eimsbüttel. En kunveno de neŭtrala esp. ligo en Delmenhorst oni bone disvendis "S-ulon" k "For la neŭtr.". — **SOVETIO. Minsk.** En antaŭlasta kunveno de l' minskaj esp-istoj estis SAT-informado. Estis ĉiuvoĉe elektataj kiel peranto K-do Snejko, kiel vicperanto K-do Kirjuŝin. — **Novorossijsk.** Aŭtuna laboro komenciĝis. Jam funkcias 7 rondetoj (precipe en kluboj), ankoraŭ kelkaj estas organizotaj ĉe kursoj de MOPR. Baldaŭ ne plu sufiĉas preparitaj dum somero novaj kursgvidantoj (5772). — **Barnaul.** Denove ekfunkciis de septembro 2 rondetoj po 20—25 pers. ĉe 1-a Sovetlernejo k fervojista klubo "Ruĝa Profintern.". Novaj rondetoj fondiĝis. En lignaj-fabriko 15—19 pers., ledfabriko 25—30 pers. Ĉe laborgrupo de industria sindikato 38 pers. Infangrupo ĉe 1-a infandomo ĉe Profteknika lernejo 23 pers. Estas fondotaj baldaŭ ankoraŭ kelkaj rondetoj. Ĉiudimanĉe en klubo de klerik-laborantoj denove kunvenadas la esp. aktivularo, kie ĝi pasigis la tempon per legado, parolado k tradukado. Baldaŭ ekfunkcios kurso por preparado de esp.-instruistoj sub aŭspicio de kulturfako de profesi-sindikataro. Ankaŭ nov.-dec okazos la 2-a konf. de esp-istaro k esp.-gelernantaro. Dum la festo de SAT estis ricevitaj salut-let. el Bavario k Aŭstrio al la loka junkom-istaro, kiuj aperis en la loka jurn. "Ruje Altaj" k speciale eld. jurn. de l' junkom.-komitato "Militinspekto" k krome aperis kelkaj artik. k leteroj per esp. k pri esp. Ankaŭ la Novosibirska "Centra org. de junkom." "Juna laboristo" enpresis let. esp.-lingve kun trad. rusen. La Centra Sib. gazetaro tre favoras esp-on k peresp.-materialon k ofte aperas en jurn. Novo-sibirskaj "Ruĝarmeana Stelo" k "Juna laboristo" artik. k peresp. let. de mi senditaj k tradukitaj. Mi atendas abundan koresp.-proponadon al niaj rondetoj k kursoj el ĉiuj landoj. Ŝ Goldfeder "Esperanto" Barnaul (5448).

ĈE LA NEŬTRALULOJ

Ni ricevis de la Centra Oficejo de UEA Publikan Deklaron de ĝia Enketa Komisiono, el kiu ni resumas jenon: "La Enketa Komisiono kunveninta en Genevo, por esplori pri praveco de atakoj faritaj de kelkaj personoj kontraŭ la financa manipulo de UEA, konstatis, ke la administrado de l' nomita asocio estas honesta kaj ke la cirkulero de s-o Delanoue entenas kalumniojn. Ĝi konstatis, ke neniu ago kontraŭstatuta okazis kaj ke la elekto al la Komitato estis tute regule faritaj kaj kontrolitaj."

Je la nomo kaj adreso de la administranto ni instalis poŝtĉekajn kontojn en:

Stockholm, konto n-o 4268, kaj
Wien, konto n-o D.- 137725

RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Klari, romano de M y r i a m C a t a l a n y. El franca lingvo trad. E m. R o b e r t. 10×15 cm. 136 pĝ. Prezo: afrk. 7 fr. fk. Eld. Espero Katolika, 55, rue de Vaugirard, Paris 6-e. — Juna "markizo" kaj lia patrino loĝas en granda kastelo kun aro da servistoj, okupataj pri ilia zorgado. Malgraŭ tia komforto la du moŝtoj ne estas feliĉaj. Ĉefa kaŭzo: la patrino ne vizitas la preĝejon! Kaj jen venas juna parencino orfa, kies religia fervoro kaj bonkoreco faras kvazaŭ miraklon: ŝi rekondukas en la kastelon la edzinon de la "markizo", kiu forlasis lin pro la maljusta traktado al ŝi flanke de la bopatrino — kaj ŝi plie rekondukas ĉi tiun lastan al la preĝejo. Sekve la tuta kastelanaro retrovas la feliĉon. Ĉu tio ne estas mirinda pruvo pri la neceso de religio? Se mi sentus min atakata de duboj pri la praveco de la revolucia movado, sufiĉus por ilin forigi, ke mi legu tiajn religiecajn romanojn; same kiel mi ĉiam pli profundiĝas en la ateismon, legante religi-apologiajn verkojn. Se ĉiuj ateistoj estus friponoj kaj ĉiuj di-kreduloj — honestuloj, eble oni povus trovi objektivan bazon por pravigi la religion. Sed sufiĉas observi la vivon, por konstati, ke troviĝas kanajloj en ĉiuj medioj — kaj ankaŭ bonuloj... La lingvo de la verko estas ĝenerale bona; mi eĉ trovis kelkajn esprimojn tre trafe elpensitaj; la tradukinto uzas la formon "alio" kaj akuzativon ĉe "unu". E. L.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

R u ĝ a r m e a n a S t e l o, Novosibirsk, 16. 5., let. el Jap., 5. 7., Sur la patriota tombejo; J u n a l a b o r i s t o, Novosibirsk, 20. 5., Tago de angla ministo, 22. 7., 2. 9., 17. 9., 23. 9., S i b e r i o j e p o s t e n o, Novosibirsk, 13. 5.; O p o v o, Lisboa, 29. 9., Inter la montoj de Kaŭkazo (205), — sen mencio de la fonto!

Priesper. artik. k notojn enhavis:

D a i l y H e r a l d, Lond., 2. 11., 3. 11.; L a s N o t i c i a s, Barcelono, 21. 10., 28. 10.; A c c i o n S o c i a l O b r e r a, Gerona, 27. 10.; D. D e u t s c h e E i s e n b., Berlin, 28. 10.; S i g n a l e n, Stokh., 18. 10., 1. 11., (rubr.); T h e L a b o u r W o m a n, Lond., nov. (rubriko); A r b e i t e r - S t e n o g r. (sist. Arends), Lahr, n-o 5/6 (en esp.); T h e D e r b y D a i l y T e l e g r a p h, Derby, 24. 10., 31. 10.; R u ĝ a r m e a n a S t e l o, Novosibirsk, 1. 5. (let., 20. 6., 22. 6., 19. 4., 27. 4., 29. 4., 7. 7., 1. 7., 25. 7., 20. 8., 19. 9., 30. 8.; J u n a l a b o r i s t o, Novosibirsk, 31. 5., 20. 5., 24. 5., 30. 6., 23. 6., 24. 8., 29. 8., 12. 9., 21. 9., 5. 9., 23. 9., 2. 9., 17. 9., 7. 10., 3. 10., 28. 8, 22. 7., 29. 9.; S i b e r i o j e p o s t e n o, Novosibirsk, 1. 9.; M i l i t i n s p e k t o, Barnaul, 30. 8., 8. 9.; R u ĝ a A l t a j, Barnaul, 4. 9., 5. 9.; J u n a L e n i n a n o, Novosibirsk, 11. 9. (La siber. gaz. estis priliverataj nur de K-do Goldfeder).

Peresper. materialon enpresis:

T r a v a i l, Lyon, 3. 11.

Nokkel til Esperanto. La unua esp. ŝlosilo en norvega lingvo. Prezo: 20 norv. oeroj. Havebla ĉe; Esp. eldonejo Agado, Poŝtkesto 407, aŭ Norvega Esp-ista Ligo, Bergsliensgate 11, O s l o (Norv.).

Barthélémy de Ligt, Contre la Guerre Nouvelle. Préface de Marianne Rauze. Eld. Librairie Marcel Rivière, Paris. 235 pĝ. Kontraŭmilita eldonajo franclingva.

SAT-anoj

En viaj korespondaĵoj al la Administrejo ĉiam citu vian membro-numeron.

NIA POŜTO

3398. — La eraro estas viaflanka. Legu pri tio en la Protokolaro.

5432. — "Mia buĝeto" aperos, kiam estas ĝia vico (t. e. post du semajnoj). "Momentoj" aperis en n-o 197.

2715. — Ni ne havas. Atentu la fakanoncojn en "S-ulo".

12 510. — Ni konfirmas la ricevon de materialo por "La Nova Epoko". Ties literatura redaktanto decidos pri ĝia sorto.

12 753. — Estu singardema verkante poemojn kiel nova esperantisto. Por rimi oni bezonas profundan konon de la lingvo. Ni ne povas diri hodiaŭ al vi, ĉu ni uzos ion el viaj verketoj.

7528. — En la venonta n-o aperos via artik.

12 926. — Mi sendis vian let. pluen.

10 685. — Ni nek ricevis monon nek la tekston de via anonco.

LKK (Göteborg). — Per tio ni kvitancas la ricevon de 180,32 mk. g. el la kongresa kaso.

K·O·R·E·S·P·O·N·D·A·D·O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. g., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl. = kun ĉiuj landoj, esp-ajo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

ĈEĤOSLOVAKIO

K-do Jaroslav Pelcman, Skrnanská-str. 20, P l z e n, dez. koresp. kĉl. L, PI.

FRANCIO

K-do M. Quemin ĉe Filliat, str. èlectricité, M e y z i e u, I s è r e, dez. interŝ. PI, PM, gaz. kĉl.

GERMANIO

K-do Aŭgusto Sebastian, (ministo) Geilenkirchener Str. 505, S t r e i f f e l d, Kr. Aachen, dez. koresp. kun ĉl. Gek-doj. Nepre respondos.

K-do O. Brückner, Kantstr. 3, P l a n i t z i. Sa., dez. koresp. kĉl. Nepre resp.

K-do Rudolf Naumann, Wartburgstr. 31/3, Dresden-A. 19, dez. koresp. kĉl. pri ĉ temoj.

K-do Felix Hentschel, Chemnitzer Str. 12, D r e s d e n A. 24, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj.

K-do Martin Weiss, S i l b e r b a c h, Post Hohenberg a. d. Eger, Bavario, dez. koresp. kĉl. L, PI.

Adresŝanĝo. — Gottlieb Surek, Wallstr. 59/2, B e r l i n, S 14 (stratŝanĝo). — (0,50 — 20 Gek-doj de nova, vigla esp. grupo dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Adr.: "Esperanto-grupo", Restoracio "Eiche", B r a n d i s ap. Beucha i. Sa.

K-do Max Wetzel, Theaterstr. 23, G l a u c h a u i. S a., dez. fruktedonan koresp-adon kun ĵurnalistoj k spertaj esp-istoj el ĉl.

HUNGARIO

— Kelkaj Gek-doj dez. koresp. kĉl. pri div. temoj. Resp. garantiata. Adr.: Francisko Csutak, Prátevu-u. 74, B u d a p e s t.

NEDERLANDO

Adresŝanĝo. — K-do Jac. Braŭckmann, Emmaplein, 6 Huis, s' H e r t o g e n b o s c h, (antaŭe Amsterdam). — La sama serĉas gekoresp-antojn en la tuta mondo pri arto, tekniko, rilatoj inter gejunuloj, L, PI, interŝ. esp. gaz. Nur seriozuloj ric. resp.

SOVETIO

K-do Johano Isaenko, Urala Politika Instituto, S v e r d l o v s k, dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl.

— Esperanto-rondeto (54 gelern. k gvid.) ĉe la 7-a lernejo dez. koresp. kĉl. Resp. garantiata. Adr.: P. O. R e d k i n o, Leningr. okr. Redkonskaja Ŝ. K. M. al G. Isajev.

K-do Agr. A. Romanjuk, A n d r u s z o w k a Berdiozewskij okr., Ukrainio, interŝ. PM, L, PK, PI, kĉl.

K-do B. F. Petrov (kasisto), Tambovsk. str. 23, K o z l o v, Tamb. dez. koresp. pri ĉ. temoj (seriozaj), L, PK, PI, esp-aĵoj. Nepre tuj resp.

K-do V. Kulikov, Nov-Bazarnaja, 6, per. 4, K a m e n s k o j e, Dnepr. okr. dez. koresp. pri ĉ. temoj, precipe pri sporto, interŝ. ĵurn. gaz. fotojn.

K-do V. Trigalev, Tevralskas, 23, kv. 9, J a r o s l a v l, dez. koresp. kun gejunuloj el ĉl.

K-do Boriso Timinskij, Arcibuŝevskaja, 51, kv. 7, S a m a r a, dez. koresp. kun lab-istoj, bibliotekistoj, korpkulturistoj k a pri ĉ. temoj kĉl.

— Esperanto-rondetanoj (plenaĝuloj) dez. koresp. kun komencantoj-plenaĝuloj kĉl., L, PK, PI. Adr.: K-do F. Podkapojev, Tamojnja, P s k o v.

K-do At. Rames, Kostpolnij dvor, kv. Pejisa, 10, K a m e n s k o j e, Dnepr. okr., dez. koresp. nur kun grandurbanoj (ĉefaj distriktoj) pri div. temoj. Tuj resp.

— Esp.-rondeto ĉe Fervojista Teknikumo dez. koresp. kun studentoj el ĉl. pri tekniko, vivkondiĉoj k lab. vivo. Adr.: "Krujok Esperanto, Sennaja ul. 90, Polit P. S., R o s t o v/D o n.

Adresŝanĝo. — K-do N. Korolev, Pervomajskaja, 18, kv. 1, S a m a r a (antaŭe en Kiev).

SVEDIO

K-do Evald Johansson, Platsen, 20, B j u v, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Resp. garantiata.

Premio-Konkurso
de Esperanto-Korespondado

Por diskonigi nian ilustritan monatgazeton "Esperanto-Korespondado" inter la esperantistaro, kaj por ebligi al esperantanoj verkantaj la ekspluatadon de siaj kapabloj, ni decidiĝis, aranĝi la jenan premio-konkurson:

1. Premiotaj estas originalaj aŭ tradukaj artikoloj esperantlingvaj, pri ia temo, ne pli longaj ol 2000 vortojn.
2. Disdonotaj estas 50 premioj:

	sv. frk.
1. **PREMIO:** 1 unuakvalita skribmaŝino kun germana, esperanta kaj aliaj skriboj	**187,50**
2. **PREMIO:** 1 ole-pentrajo, itala pejzaĝo	**57,50**
3. **PREMIO:** en mono	**50,—**
4. **PREMIO:** en mono	**25,—**
5.—20. **PREMIO:** en mono po 5,—,	**80,—**
21.—30. **PREMIOJ:** 1 abono je Esperanto-Korespondado al premiita adreso	**50,—**
31.—50. **PREMIOJ:** 1 esperanta libro laŭ elekto po 2,50,	**50,—**
	sv. frk. **500,—**

3. Pri la disdono decidas la redakcio de Esperanto-Korespondado, ĉia jurista procedo estas ne permesata.
4. La laboraĵoj estas sendotaj al la redaktejo de Esperanto-Korespondado, kun surskribo "Konkurso". Lasta dato estas la 31-a de decembro 1928. La premiitoj estos informataj en februara n-ro 1929 de Esperanto-Korespondado.
5. La ricevitaj manuskriptoj fariĝos posedaĵo de la redakcio.
6. Partopreni rajtas ĉiu abonanto de "Esperanto-Korespondado" per 1 laboraĵo. Jarabono = 1 usona dolaro aŭ egalvaloro.)

Oni transpagas al la germana poŝtĉeka konto Breslau 10 013 sur la nomon **Hellmut Schmidt, Breslau 18, Ahornallee 6.** Ĉiu abonanto povas enpresigi en la gazeton senkostan anonceton ĝis 30 vortoj.

Esperanto-Korespondado
Breslau 18, Ahornallee 6, Germ.

POŜT-, TELEGRAF-, TELEFONISTOJ DE ĈIUJ LANDOJ!

Rac. bjuro de Tomska PTT-kontoro deziras serioze interkoresp. esperante pri demandoj de niaj PTT-aferoj k interŝanĝi spertojn pri niaj plibonigaj eksperimentoj en PTT-laboro.

Skribu laŭ adreso: USSR, **Tomsk,** Siberio, PT-k. al "jaĉejkje Nost" Respondo garantiata.

AVERTO! Estas memkompreneble, ke ni ne respondecas pri la fidindeco de anoncoj publikigataj!

Fine! La "Universala Esperantistigilo" estas tute finita!

Laŭ la opinio de la esperanta gazetaro la verko estas — "geniaĵo", "juvelo pedagogia", "majstroverko", "pedagogia mirindaĵo", ktp.

S-ro Herbert M. Scott, redaktoro de "Amerika Esperantisto" kaj ano de la Lingva Komitato, diras — "Ĝi estas la 'rekta' metodo 'par excellence' ellaborita ĝis-ekstreme."

La kompleta kurso konsistas el dek libroj (lecionoj), pli ol 300 paĝoj kaj vortoprovizo de ĉ. 1,500 pretaj vortoj, el kiuj, kompreneble, per aplikado de la vortfaraj principoj de la lingvo, miloj da pluaj vortoj estas formeblaj.

Ĝi enhavas 2,300 originalajn bildojn, kiuj klarigas ĉiun el la 1,500 vortoj. La bildoj klarigas ne nur vortojn de objektoj kaj agoj, sed ankaŭ gramatikajn finiĝojn, regulojn, prepoziciojn, konjunkciojn, sufiksojn, prefiksojn, ktp.

Jen do estas valora donaco por kristnasko kaj por ĉiu alia tago de la jaro.

La unua leciono enhavas klarigojn en diversaj lingvoj. La jenaj nun estas haveblaj — — Angla, Araba, Belga, Bulgara, Ĉeĥa, Dana, Estona, Franca, Germana, Hispana, Hungara, Islanda, Itala, Japana, Kataluna, Kroata, Litova, Nederlanda, Persa, Pola, Portugala, Rumana, Rusa (aliaj lingvoj estas preparataj).

Menciu la deziratan lingvon ĉe via mendo, kaj ne forgesu skribi vian adreson per p r e s l i t e r o j, ĉar tempo tute mankas al ni por deĉifri hieroglifojn.

La prezo de ĉiu leciono aŭ libro estas 0.15 usona dolaro, aŭ $ 1.50 por la tuta kurso el dek libroj. Ni pagas la afrankon.

Ni sendos al ĉiu esperantisto tute senpage nian nove konstruitan "korelativilon". Nur turnu la diskon- ZIP... kaj la vorto klariĝas al ĉiu naciano, tute egale ĉu oni estas Franco, Turko aŭ Eskimo.

Benson School of Esperanto, Inc. 518 Broad St., Newark, N. J., USA.

RADIO
AMATOROJ

Radio-Buro de Ĥarkova Distrikta Soveto de Profsindikatoj organizas korespondadon por radio-amatoroj.

ĤARKOVA RADIO-AMATORO ATENDAS VIAJN LETEROJN!

Adr.: USSR, Ĥ a r k o v, Dvorec Truda, kv. 63, Radio-Buro.

BIBLIOTEKO DE SENNACIULO

N-o 7

La Vojo al Scienco de Estonto

de Akadem. *Fersman*

Kun speciala antaŭparolo de l' aŭtoro por la esperanta eldono. — Tre interesa popularscienca verketo, tute aktuala, montranta larĝajn perspektivojn en la estonton. — Ĝin ĉiu K-do legos kun granda ĝojo.

Prezo: 0,60 mk. g.

Administrejo de SAT, Colmstr. 1, Leipzig O 27

Mi estas juna kontoristo ĉe germana firmo en Oslo kaj havas tre malaltan salajron. Por ricevi pli altan salajron mi devas lerni la germanan lingvon perfekte, sed mi ne havas monon por restado en Germanio. Kiu povas havigi al mi restadon dum tri monatoj? **Modestaj postuloj.** Mi povos partopagi nur post la restado. Mi volonte helpos per germana maŝinskribado k. s.

Skribu al "Esperantisto", Agado, poŝtkesto 407, **Oslo,** Norvegio.

Pianisto kaj kulturlaboristo K-do *K. Pavlov* dez. koresp. pri muziko, kultura laboro k vivmaniero. Resp. garantiata.
Adr.: Sovetio, Rostov/Don, Puŝkinskaja 68.

GEK-DOJ ĈIULANDAJ, ATENTU!

Por aranĝi ekspozicion
vi estas petataj sendi PI bfl., let., gaz., div. esp-aĵojn ktp. Ĉiu ricevos respondon. Adresu al:

K-do Fritz Elbrecht, Gr. Röhrsdorf i. Sa. (Germanio.)

Libro reviziita de Lingvo-Komitatanoj

Supera Kurso de Esperanto

de D-ro Leop. Dreher, L. K.

lernolibro por progresintoj, nur en esperanto, uzata ĉiulande de perfektigaj kursoj kaj memlernantoj. La tuta lernolibro-legaĵoj, klarigoj, gramatiko, taskoj ktp. estas faritaj en pura, facile komprenebla lingvo.

Fonto de instruo pri fonetiko, sintakso, rimarto, stilo. **Prezo: 1 sv. fk.**

Mendu pere de SAT-Administrejo (krom Sovetianoj!) aŭ rekte ĉe **D-ro Leopold Dreher, Krakow,** Starowislna 37, Poll.

ENHAVO:

Presejo: Peuvag, Druckerei-Filiale Leipzig (Germanio)